

Дата: 27.02.2025р. Урок: Основи здоров'я Клас: 8-Б

Тема. Небезпека інфікування ВІЛ, інфекціями, що передаються статевим шляхом (ІПСШ). ВІЛ/СНІД та методи захисту від інфікування.

Мета. Систематизувати знання про небезпеку інфікування ВІЛ, інфекціями, що передаються статевим шляхом, про правила здорового способу життя; розвивати здоров'язбережувальні компетенції, відповідальність; виховувати свідому потребу в дотриманні принципів здорового способу життя.

Хід уроку

Перегляд відеороку за посиланням

<https://youtu.be/c43Ge7sNGB4?si=Q9E-iSElnixfeOcx> .

I. Організаційний момент.

1. Привітання, створення позитивного настрою.

II. Актуалізація опорних знань.

- Яку тему ми обговорювали на попередньому уроці?
- В чому полягає небезпека ранніх статевих стосунків?
- Який ризик в ранній підлітковій вагітності?

III. Мотивація навчальної діяльності. Оголошення теми та мети уроку.

ВІЛ - це вірус, який проникає в організм людини, руйнує її імунітет і спричиняє СНІД.

ВІЛ невиліковний.

Найдієвіша профілактика - здоровий спосіб життя.

IV. Сприйняття та усвідомлення учнями нового навчального матеріалу.

1. Ознайомтеся з навчальним матеріалом.

* Одним із можливих наслідків ризикованої статевої поведінки є ІПСШ. Деякі з них передаються й в інший спосіб (наприклад, через кров), але **основний шлях передачі – статевий**. Інша назва цих хвороб – **венеричні**.

Кожна ІПСШ спричинена певним видом мікроорганізму (зокрема, бактерії, віруси тощо), наприклад: ВІЛ-інфекція — її спричинює вірус імунodefіциту людини; сифіліс породжує бліда спірохета; гонорею — гонококи; трихомоноз — трихомонада вагінальна (*Trichomonas vaginalis*) тощо.

На відміну від більшості інфекційних захворювань після ІПСШ, як правило, не виникає імунітет і, у разі повторного зараження, хвороба розвивається знову. Видужання не настає само по собі: без медичної допомоги людина не може позбутися такої хвороби і хворіє на неї все життя.

***Класифікація ІПСШ (інфекції передані статевим шляхом).**

До ІПСШ відносять:

-бактеріальні інфекції

сифіліс, гонорея, м'який шанкр, пахова гранульома (венерична гранульома/донованоз), хламідійна лімфогранульома, хламідіоз, мікоплазмоз, уреаплазмоз;

-вірусні інфекції:

ВІЛ-інфекція, герпесвірусні інфекції (генітальний герпес, цитомегаловірусна інфекція, інфекція, яку спричинює герпесвірус людини 8-го типу, включаючи саркому Капоші), загострені кондиломи, які породжує папіломавірус людини, гепатит В, контагіозний моллюск тощо;

-протозойні інфекції:

трихомоніаз;

-грибкові інфекції:

кандидоз (молочниця);

-паразитарні захворювання:

педиккульоз, короста.

*Основною особливістю ІПСШ є відносно висока сприйнятливість збудників до умов навколишнього середовища, наслідком чого є необхідність прямого контакту для інфікування збудником.

Група венеричних ІПСШ передається при незахищеному статевому контакті. Поцілунки, статевий контакт багаторазово підвищують ризик інфікування при захищеному за допомогою презерватива статевому акті.

Для ІПСШ в широкому розумінні цієї групи можливі інші шляхи передачі. Зокрема, заразитися папіломавірусом можливо при тісному побутовому контакті, трихомонада вагінальна може тривалий час зберігати свої інфекційні властивості у вологому середовищі (мокрі рушники, гладкі поверхні). Збудник корости або лобкова воша може передаватися контактним-побутовим шляхом через предмети вжитку. Вертикальний шлях передачі інфекції передбачає інфікування дитини матір'ю або батьком (ВІЛ-інфекція, гепатит В тощо). Можливе зараження гемоконтактно — через застосування медичних (шприці, зубні екстрактори тощо) і немедичних (татуаж, манікюр та педикюр тощо) інструментів, при переливанні кровопрепаратів, як це відбувається при гепатиті В, ВІЛ-інфекції.

* Різні види набутих імунodefіцитів були відомі й до відкриття ВІЛ. Вони є наслідком несприятливого довкілля, стресів або інфекційних захворювань.

Деякі люди серед них і окремі вчені досі мають сумніви, що саме ВІЛ спричиняє СНІД. Цих скептиків називають «СНІД-дисидентами».

У відповідь на заяви «ВІЛ-дисидентів» понад 5 тис. науковців підписали декларацію про те, що ВІЛ є причиною СНІДу. Серед них – 11 нобелівських лауреатів, директори провідних наукових установ, президенти академій наук.

2. Опрацюйте матеріал підручника щодо небезпеки ВІЛ-інфікування.

3. Оздоровлювальна вправа. Руханка

Усі учні встали, вийшли з-за парт.

Присіли. Руки опущені.

Починаємо підніматися повільно, піднімаючи руки вище голови, говорячи протяжно звук [а]. Силу голосу постійно підвищуємо.

4. Складання пам'ятки «Профілактика інфікування ВІЛ та ІПСШ».

Всесвітня організація охорони здоров'я в «Глобальній стратегії профілактики інфекцій, що передаються статевим шляхом, та боротьби з ними» виділяє поняття «безпечна статеві поведінка» (безпечний секс), що включає в себе:

- правильне і систематичне використання чоловічих і жіночих презервативів;
- правильне застосування місцевих бактерицидних засобів, антисептиків, які значно знижують, але повністю не усувають ризик зараження;
- періодичне обстеження за допомогою клінічної та лабораторної діагностики;

- у разі діагностування інфекції (або підозри на її наявність) спеціалізоване лікування;
- статеве стриманість;
- обов'язкове повідомлення статевих партнерів про наявність/відсутність ВІЛ та ПСШ;
- вакцинація проти онкогенних вірусів гепатиту В і папіломавірусу людини.

На сьогодні у розвинених країнах створено всі необхідні умови для успішної боротьби із захворюваннями, що передаються статевим шляхом. Здійснюються заходи, що запобігають поширенню цих хвороб; хворим надається безкоштовна медична допомога.

Але жоден засіб профілактики не гарантує 100% захисту від зараження. Вони значно зменшують ризик захворювання. У випадку, коли трапився випадковий статевий зв'язок, необхідно якомога швидше звернутися до профілактичного пункту при шкірно-венеричному диспансері для проведення противенеричних заходів. Необхідно знати, що в нашій державі передбачена правова відповідальність стосовно венеричних хвороб. «Ухилення від лікування венеричних хвороб карається позбавленням волі на строк до 2 років, або виправними роботами на той же строк, або штрафом» (ст. 108 Кримінального кодексу України).

1. Вправа" Міфи і правда про ВІЛ/ СНІД".

Закріплення вивченого

Вправа «Міфи і факти про ВІЛ/СНІД».

- Уважно прослухайте твердження і скажіть: погоджуєтесь ви з ним чи ні.
- 1. ВІЛ – це вірус, що викликає СНІД.
- 2. Можна інфікуватися ВІЛ, випивши зі склянки, якою користувався ВІЛ-інфікований.
- 3. ВІЛ передається через дружній поцілунок.
- 4. Можна інфікуватися ВІЛ при переливанні неперевіреної крові.
- 5. Людина-носіє ВІЛ може інфікувати свого статевого партнера.
- 6. Вживання алкоголю може підвищити ризик інфікування ВІЛ.
- 7. Комарі можуть бути переносниками ВІЛ.
- 8. Використання одноразових шприців може захистити від ВІЛ.
- 9. Використання латексних презервативів під час статевого контакту може зменшити ризик інфікування ВІЛ.
- 10. Можна інфікуватись ВІЛ при спільному користуванні унітазом.
- 11. Всі люди, інфіковані ВІЛ, становлять загрозу для суспільства.
- 12. ВІЛ – кінцева стадія захворювання на СНІД.
- 13. СНІД – це респіраторна хвороба.

Ключ: Міфи: 2, 3, 7, 10, 11, 12, 13. Факти: 1, 4, 5, 6, 8, 9.

V. Підбиття підсумків уроку.

Підсумок уроку

- Ніхто не застрахований від зараження ІПСШ та СНІДом. Але люди кажуть: **"Береженого – Бог береже"**. Тому здоровий спосіб життя, дотримання гігієнічних і морально-етичних норм поведінки є першою і основною гарантією від зараження цими хворобами.

Отже, ця проблема — це проблема кожного!

Який вихід?

Здоровий спосіб життя!

А хто відповідає за спосіб вашого життя? За ваше майбутнє?

- Висновки, які ви зробите особисто для себе, — це ваше майбутнє: успішне, довге, блискуче, чи коротке та непримітне...

Ми не повинні бути байдужими до власного життя та життя інших людей.

VI. Домашнє завдання. Опрацювати матеріал підручника щодо вивченої теми. За відомим висловом Сенеки «Люди не помирають. Вони вбивають самі себе» написати міні- оповідання з своїм баченням змісту цього вислову. Свою роботу надішліть на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com .

Повторення теми "Психологічна самопомога".